

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՅՕԲԵԼԵԱՆ

Հ. ԴԻՈՆՆՍԻՈՍ Վ. ԳԱՂԱՏՈՍԵԱՆԻ ՃԱՌԸ (Երտասանված ներսխան գործում հոկտ. 13-ին)

Սրբազան Տէր, բարձր զերազանց և պատուական ունկնդիրք.

Ռուսաց կայսրութեան միջի բոլոր հայ կաթողիկոսաց կողմանէ, որ փոքրիկ մասնիկ մըն է հայ ազգի ամբողջութեան հանդէպ, կուգամ որտահիւս թաղմ գրացմամբ բոլորիդ պատկենր դնելու՝ հայ ազգին համար այնքան երախտաւոր եղող պաշտելի սուրբ հարցն մերոց Սահակայ և Մեհարդրայ հոգեւոյս զլիտց վրայ:

Մեծ է աւուրս կրկին յօրելեաններու խորիմաստ յիշատակը, և մեծ է այս փառաւոր համազգային հրաշահանդէս տօնակատարութեան նշանակութիւն և ազդեցուցիչ մեր հայոցս և օտարաց իսկ վրայ: Այսօր լեզու հասկնալու կարիք չկայ. ուրախութեամբ և հիացմամբ համակուած սրտերն ինքնին կը խօսին և յիբերս կը զեզանին:

Որքան շնորհակալութեան արժանի են մեր այն բազմաթիւն հայրապետներ՝ անպիր և անբարբառ ազգս մեր գրապէտ և խօսուն ընծայելովն, նոյնքան խորին շնորհակալութեան արժանի է ներկայ Հայրապետն և Ազգապետն հայոց, անոնց երջանիկ յիշատակն և բազմաբարեան արդիւնքն, և ազգիս աննահանջ դարգացման հանելի պատկերին՝ այսօրուան հանդիսին՝ այսքան կենդանի գոյներով արտացոլանալուն պատճառը ինկնուն համար:

Սրբազան Տէր, բարեհաճեցէք թարգման լինիլ այս անկեղծ զգացմանց և գնահատութեան:

Աւուրս մեծ յօրելեանի առթիւ հայ ազգի զլիտուն արժան և իրաւ ծածանող, փառաւոր փունջ-պսակի վրայ բազմալեզու, բազմակրօն և բազմացեղ խնդակցողներէ ընծանուած բազմաթիւ ծաղկանց մէջ՝ կուզեմ խանել և ես նաև երեք համեստ ծաղիկներ, որք են ձեաւորումն այն խուռն և եռանդուն մաղթանաց, որք յանձնուած են ինձ արտայայտելու հոս, այս տաճարին մէջ, Ռուսիոյ բովանդակ հայ կաթողիկոսութեան և անոնց հողեր պետի՝ առաքելական կառավարիչ Սարգիս վարդապետի կողմանէ:

ա) Փառք և պաշտամունք հայոց հրաճանշնորհ նախնեացն, հայոց փառաւոր և շատերու նախանձիկ՝ անցնալը կազմողաց:

բ) Հիացմունք, բարատանջ և զօրավիշն բազմահալած, քառասունջ և զրոհեալ հայ ազգին՝ տեղութեան, տոկոնութեան և ինքնուպահպանութեան հանդէպ:

գ) Մեծ հաւատք, մեծ յոյս և մեծ սէր՝ դէպի ապագայ բարեկարգութիւն հանուր հայութեան Մեծ զարկ դէպ յառաջագէտ զարգացումն և կատարելութիւնն հայ ազգի ամբողջութեամբ, անոր իւրաքանչիւր գաղութի տեղականապէս, և անոր իւրաքանչիւր զաւակի առանձնապէս: Թող Հայաստանն ևս օր առաջ տեսնայ Քրիստոսի խաղաղ օրը՝ և փառք տայ սուտղին:

Հայաստանը, այն հմայիչ կուռախնձորն ազգաց և լեզուաց, որ պահարան մըն է հաղարաւոր սրբոց նուիրական ոսկերաց, որ

ոտոգուած ու ցօղուած է բիւրաւոր մարտիրոսաց, յայտնի և անյայտ նահատակաց, թանկագին արեամբ, թող բերկրի, պտղի, ծլի և ծաղիկի ի շունչ մօտալուտ քաղաքական հասունութեան զարնանը, թող բուսցնէ, անճցնէ, ուրճացնէ բազմաթիւ, բազմաթիւ զանազան ծաղկանց բազմութիւն, կրօնական, բարոյական և իմացական, ճշմարիտ, կշուռն և լուրջ առաքինութեանց Յայնժամ յերկնուտ ի վերուտ զուարճագին պիտի գիտեն և հոտոտեն այդ մեծ և միաձոյլ փունջը սուրբ հարքն մեր Գրիգոր, Սահակ և Մեհարդր և պիտի վկայեն ինչ ասոքա են գաւաղք ընտրեալը հօրք և ուրախութեամբ ուրախ պիտի լինին ի միզ:

Ահաւասիկ այս է՝ զիս հոս առաքողաց և իմ սա խորին և անկեղծ զգացմանցս լրութիւնը:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏԱԽԵՐԻ ԳԻՒՏԻ ՅՕԲԵԼԵԱՆԸ

Մեզ հաղորդուած են, որ համազգային յօրելեանական տօներին վանքի բաղում ներկայ էր Թիֆլիսի 11 աւետրական դպրոցի տեսուչ պ. Նիկ. Գիմ. Նիկոլաձէն, իր օգնականի և միւս ուսուցիչներէ հետ: Այնտեղ էին զպրօցի բոլոր 300-ի չափ հայ աշակերտները իրանց վերակացուներէ հետ:

Ժողովրդական համալսարանի ընկերութեան վարչութեան նախաձեռնութեամբ կիրակի, հոկտ. 20-ին, առ. ժ. 10¹/₂ ժ, ն. Աղբալեանը ժողովրդական Տանը կը դասախօսէ ՔՀայ տառերի գիւտը և առաջին սպագրութիւնը թեմայով:

ՅՕԲԵԼԵԱՆԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐԸ ԳԱՆՈՒՄ

I
Գօրի, 16 հոկտեմբերի

Ուրբաթ, հոկտ. 11-ին, տեղիս պետական տղայոց գիմնազիայում, դասերը վերջանալուց յետոյ, հայոց լեզուի ուսուցիչ Գր. Նիթարեանցը, ներկայութեամբ գիմնազիայի ղեկավարի և միւս հայ ուսուցիչներէ, հաւաքելով բոլոր հայ աշակերտներին, բացատրեց հայկական տառերի գիտի 1500-ամեայ և հայ սպագրութեան 400-ամեայ տօնի նշանակութիւնը: Նոյնը արվել է և տեղիս հայոց ծխ. դպրոցում:

Շաբաթ, հոկտ. 12-ին, տեղիս մայր եկեղեցում, համաձայն թեմ. առաջնորդի նախապէս սահմանած ծրագրի, պատարագին ներկայ էին հայոց դպրոցի աշակերտուհիները իրանց մանկավարժական կազմով, պետական գիմնազիաների հայ աշակերտուհիները և խուռն երկուսե բազմութիւն: Պատարագը վերջանալուց յետոյ տեղիս գործակալ քահանան յայտնեց հասարակութեանը, որ հոգեհանգիստը և կաթողիկոսական մաղթանքը կը կատարվեն հետեւել օրը, կիրակի:

Եւ իրաւ, կիրակի, հոկտ. 13-ին, կատարվոց անգլիսաւոր պատարագ, որի ժամանակ նրոյում էր հայոց դպրոցի երգեցիկ խումբը: Պատարագից յետոյ հ. գործակալի